

Pangandussektori III kvartali 2017 ülevaade

Eestis tegutsevate pankade laenuportfelli aastakasv aeglustus 2017. aasta kolmandas kvartalis märkimisväärselt, 5,5%lt 1,4%ni. Erakordse aeglustumise põhjused olid ühekordsed turuosaliste konsolideerimisgrupis toimunud ümberkorraldused. Nimetatud ümberkorralduste mõju elimineerides laenukasv tegelikkuses kiirenes ja küündis aastavõrdluses 6,5%ni.

Põhinäitajad	II kvartal 2017	Muutus	III kvartal 2017
Laenujäägi aastakasv	5,5%	?	1,4%
Hoiuste jäägi aastakasv	3,6%	?	5,4%
Laenude ja hoiuste suhtarv	110%	?	105%
Pikaajaliste viivislaenude osakaal laenuportfellis	0,9%	?	1,0%
Likviidsuskattekindaj	192%	?	181%
Kasum	88 mln €	?	85 mln €
Kulude ja tulude suhe	45%	?	46%
Omakapitali tootlikkus (aasta baasil)	10,4%	?	10,1%
Varade tootlikkus	1,7%	?	1,63%
Esimese taseme põhiomavahendite suhtarv	32,8%	?	35,5%

Grupisiseste tehingute tulemusel äriühingute laenuportfelli maht vähenes võrreldes eelmise aasta sama perioodiga 4,2% võrra, seda peamiselt kinnisvarasektori laenude vähenemise tõttu. Erasisikute laenukasv veidi kiirenes ning nende aastakasv oli 6,7%. Peamiseks erasisikute laenukasvu mõjutajaks olid eluasemelaenud, mis kasvasid aastaga 6,4%.

Hoiuste jäägi aastakasv tõusis 2017. aasta kolmandas kvartalis aasta esimese kvartali tasemele ja oli 5,4% (teises kvartalis 3,6%). Kuna hoiuste kasv ületas laenukasvu, siis langes laenude ja hoiuste suhtarv aastaga 105%ni.

Viivislaenude osakaal laenuportfellis tõusis 3,19%lt 3,23%ni, mis tulenes pikaajaliste ehk üle 90 päeva viivises olevate laenude arvelt, nende osakaal laenuportfellis tõusis 0,89%lt 0,99%ni. Muude

tähtaegadega viiviste osakaalud jäid samaks või langesid. Ettevõtetele antud laenudest olid pikaajalises viivises 1,43% ja kodumajapidamiste omadest 1,05%.

Pankade likviidsusseis on püsinud tugev. Likviidsuskattekindajaja nõude täitmiseks kõlblikud likviidsed vahendid moodustasid kolmanda kvartali lõpus 19,4% varadest. Kõik pangad täitsid likviidsuskattekindajaja nõuet piisava varuga, ehkki sektori keskmine näitaja langes teise kvartali 192%lt 181%ni.

Pankade ressurss kahanes kolmandas kvartalis 1,8% ja oli 21 miljardit eurot. Ressursi liikidest vähenes enim krediiciasutuste hoiuste maht ja kasvas muude finantseerimisasutuste hoiuste maht. Samal ajal jätkus ka nõudmiseni hoiuste osakaalu kasv, mis oli kolmanda kvartali lõpus kogu ressurssidest 69,8%. Mitteresidentidest klientide hoiuste osakaal tõusis taas 11,4%lt 12,5%ni.

Pangad ja filiaalid teenisid kolmandas kvartalis 210,5 miljonit eurot tulu ja 85,1 miljonit eurot kasumit. Pankade kogutulu langes kvartaliga 1% ning seda peamiselt finantstehingute ja muude tulude languse tõttu. Ehkki pankade omakapitali tootlikkus on viimastel kvartalitel veidi langenud, on pankade peamised tululiigid nagu intressitulud ja teenustasutulud tõusnud. Intressitulud kasvasid kvartaliga 1 miljoni ja teenustasutulud 1,7 miljoni euro võrra. Samuti tõusis kolmandas kvartalis kulu-tulu suhtarv, teise kvartali 45,3%lt 45,8%ni.

Pankade aastane omakapitali tootlikkus langes 10,4%lt 10,1%ni.

Usaldatavusnõuete näitajad kolmandas kvartalis paranesid. Esimese taseme põhiomavahendite suhtarv tõusis 32,8%lt 35,5%ni, konsolideeritud arvestuses oli see näitaja 35,7%. Omavahendite kogumaht tõusis sektoris 12,3% ning riskivarad suurenesid 3,8%. Pankadel on seega piisavalt omavahendite reserve võimalike ettenägematute kahjumite katteks.

Peamised arengusuunad ja riskid

- Pankade pikaajaliste ehk üle 90 päeva viivises olevate laenude osakaal püsib 1% juures. Pikaajalised viivised on kaetud allahindlustega.
- Pangad on likviidsed. Pangandussektori keskmine likviidsusnäitaja (LCR) ületas pea kahekordselt normatiivi. Lisaks normatiivi täitmisele hoidsid pangad täiendavat likviidsust mitte-LCR instrumentides.
- Tururiski osakaal on suhteliselt madal, väärtpaperiportfelli osakaal moodustab 3-4% varadest. Enamik tururiski kandvatest varadest on võlakirjadega seotud ning paigutatud kvaliteetsetesse väärtpaperitesse.
- Pankade kasumlikkus püsib hea. Kolmandas kvartalis suurenes nii intressi- kui ka teenustasutulu. See näitab, et pangad on madalate intresside keskkonnas hästi toime tulnud.
- Mitteresidentide hoiuste osakaal tõusis kolmanda kvartali lõpuks 12,5%ni. Kuna mitteresidentide hoiused on oma olemuselt volatiilsemad, hoiavad pangad nimetatud hoiustega seonduva likviidsusriski katteks kõrgemaid likviidsuspuhvrid.
- Rootsi kinnisvarahinnad kolmandas kvartalis langesid. Rootsi kinnisvarasektoriga seonduvad riskid püsivad ning riskide realiseerumisel võib selle mõju kanduda ka Eesti pangandusturule. Seetõttu on oluline, et pangad säilitaksid riskide realiseerumise katteks piisavad kapitalipuhvrid, mille olemasolu vähendab piiriüleste riskide ülekandumise mõju.

[Pangandussektori kvartali ülevaated](#)

Viimati muudetud 13.12.2018